

CONCRECIÓ PER A LES PAU DELS CONTINGUTS DEL CURRÍCULUM DE GEOGRAFIA DE BATXILLERAT

D'acord amb el nou currículum de Geografia de batxillerat publicat en el Decret 142/2008 del DOGC n° 5183, s'especifiquen a continuació els continguts que són susceptibles de formar part dels exercicis de la Prova d'Accés a la Universitat.

Pel que fa a les escales d'anàlisi que es proposen per a cada tema s'ha buscat un equilibri entre l'escala regional i la global d'acord amb l'exposició d'intencions del document del currículum quan especifica el següent: *“La geografia del batxillerat s'enfoca des de la perspectiva d'una geografia regional de Catalunya i Espanya dins Europa i el món [...]. Avui dia els llocs i les regions ja no es poden considerar com a realitats singulars i úniques i no es poden estudiar de manera aïllada: la globalització i el cosmopolitisme que caracteritzen la societat actual fa que calgui un joc recurrent de combinació de múltiples escales per comprendre i per interpretar la complexa combinació dels factors geogràfics. [...] Catalunya i Espanya estan integrades en un món cada cop més globalitzat, i nombroses decisions polítiques i econòmiques, financeres, socials i culturals es prenen a escala supranacional, sovint en el marc de la Unió Europea de la qual l'Estat espanyol és membre, o en d'altres escales superiors.”*

Els continguts susceptibles de formar part dels exercicis de Geografia de les PAU s'han concretat en quatre blocs, amb el mateix ordre i denominació que apareix en el document del currículum de Geografia aprovat.

BLOCS DE CONTINGUT

1. Catalunya i Espanya, a Europa i al món

- Característiques que defineixen un món globalitzat.
- Funcions de les principals institucions i organismes internacionals en les decisions polítiques, econòmiques i socials.
- El procés de construcció europea. Fortaleses i problemes.
- La posició demogràfica, econòmica, social i cultural de la Unió Europea en el món.
- Intercanvis i fluxos amb la UE i la resta del món.

L'estudiant ha de ser capaç d'identificar les principals característiques que defineixen els processos de globalització econòmica, de les comunicacions, la informació i el coneixement. Ha de conèixer l'origen i les funcions dels principals organismes internacionals que intervenen en la regulació de les relacions econòmiques: FMI, Banc Mundial, G-20, G-8 i OMC, per exemple. Pel que fa a la Unió Europea, s'ha de conèixer quin és el seu origen, els moments clau del procés d'integració i la composició actual, així com quins són els principals avantatges i inconvenients de la integració. L'estudiant ha de conèixer les principals magnituds demogràfiques, econòmiques, socials i culturals de la Unió Europea en relació amb la resta del món. Pel que fa a Catalunya i Espanya, s'ha de tenir noció dels principals fluxos econòmics i demogràfics amb la resta d'Europa i el món.

2. Medi ambient i paisatges

- Relleu, clima i vegetació de Catalunya i Espanya.
- Característiques dels principals paisatges de Catalunya. Problemes ecològics i riscos naturals.
- Recursos renovables i no renovables. Recursos energètics. Distribució geogràfica dels recursos al món. Problemàtica energètica.
- Concepte de sostenibilitat.
- Principals desequilibris mediambientals del món actual.

L'estudiant ha de conèixer i saber localitzar en un mapa les grans unitats de relleu de Catalunya i Espanya, així com les característiques i abast geogràfic dels grans tipus de clima i vegetació. En el cas de Catalunya ha de saber descriure els trets característics (relleu, clima i vegetació) dels principals paisatges catalans (alta muntanya, muntanya mitjana, terra baixa, costa,...). Ha de tenir noció dels principals riscos naturals inherents a alguns paisatges (terratrèmols, allaus, inundacions,...), i dels problemes ecològics que determinades formes d'intervenció humana contribueixen a accentuar (incendis forestals, erosió del sòl, contaminació de l'aire i de l'aigua, producció de residus,...).

L'estudiant ha de conèixer també els principals tipus de recursos naturals al món i la seva capacitat de renovació, així com la desigualtat en la seva distribució geogràfica i consum. Ha de tenir noció de les principals fonts energètiques existents i dels avantatges i inconvenients de la seva utilització, així com conèixer els trets principals dels models energètics que es proposen per a un futur. També ha de tenir una visió de quines són les principals fonts energètiques consumides a Catalunya i la seva problemàtica.

Els estudiants han de comprendre el concepte de sostenibilitat ambiental i des d'aquesta perspectiva analitzar les principals crisis ecològiques globals (efecte hivernacle, disminució capa d'ozó, contaminació de l'aire i l'aigua, producció de residus, desertització,...).

3. Territori i activitats econòmiques

- Els espais agraris al món, característiques i dinàmiques. Canvis i permanències en l'espai rural català i espanyol.
- Els espais industrials al món, característiques i dinàmiques. El teixit industrial a Catalunya i Espanya.
- Funcions i impactes de les xarxes de transport i comunicació en la producció i el consum.
- Els espais i l'activitat turística a Catalunya i Espanya.

L'alumnat ha de conèixer la localització geogràfica i les característiques dels grans espais mundials de producció agrària i industrial. Ha de saber valorar les funcions i l'impacte del sector dels transports i les comunicacions en la producció i el consum.

Pel que fa a Catalunya i Espanya ha de conèixer les dinàmiques recents que afecten l'espai rural, sobretot per la influència de les polítiques agràries de la UE. També ha de tenir noció de les característiques del teixit industrial i dels processos de reestructuració i deslocalització que els afecten. Pel que fa al sector turístic, ha de conèixer les principals zones receptores de turisme a Catalunya i Espanya, la importància del sector turístic en el PIB nacional i les característiques dels principals tipus de destinacions turístiques (costa, muntanya, cultural, ...).

4. La població i el sistema urbà: dinàmica, diversitat i desigualtat

- Distribució de la població mundial.
- Anàlisi de l'estructura i les dinàmiques demogràfiques en relació amb l'evolució econòmica i social. Fluxos migratoris. Polítiques demogràfiques.
- Característiques demogràfiques de Catalunya i Espanya.
- La ciutat: origen i funcions. Les xarxes urbanes: un món de ciutats.
- Desequilibris i desigualtats internes a les ciutats.
- Models de creixement urbanístic: de la ciutat compacta a la ciutat difusa. La sostenibilitat a les ciutats.
- Organització políticoadministrativa de Catalunya i Espanya.
- Desequilibris territorials i principis bàsics de l'ordenació del territori.
- Indicadors de benestar social: l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH)

L'alumnat ha de conèixer els trets característics de la distribució geogràfica de la població al món. Reconèixer les principals estructures i dinàmiques demogràfiques de les poblacions en relació amb el nivell de desenvolupament econòmic i social així com els diferents instruments (índexs, taxes, etc.) utilitzats en la seva anàlisi. Ha de saber els trets essencials que defineixen les característiques de la població catalana i espanyola, la seva dinàmica recent i els principals aspectes de les polítiques demogràfiques que s'apliquen en el marc de la UE.

L'alumnat ha de conèixer l'origen del desenvolupament de les ciutats i les seves funcions, i tenir noció de l'estructura de la xarxa mundial de ciutats. Ha de ser conscient dels processos de fragmentació social a l'interior de les ciutats, així com dels diferents models de creixement urbanístics existents i la relació amb la sostenibilitat ambiental de les ciutats.

L'estudiant ha de distingir els diferents nivells d'organització políticoadministrativa del territori existents a Catalunya i Espanya, i la diversitat de competències assignada a cada nivell. Ha de tenir noció dels principals desequilibris territorials a Catalunya i dels tipus d'instruments d'ordenació del territori que s'utilitzen per corregir-los (plans territorials, plans urbanístics, plans sectorials).

L'alumnat ha de saber analitzar l'índex de desenvolupament humà (IDH) i aplicar-lo a algun territori concret.